

JANA KASALOVÁ - Než zmizím kdesi v ulicích a Obvykle se skrývám bůhví kde

14. 4. – 26. 4. Muzeum umění, DH, Olomouc

JANA KASALOVÁ: Než zmizím kdesi v ulicích

24. 4. – 10. 5. Vitrína Deniska / Denisova 5

JANA KASALOVÁ: Obvykle se skrývám bůhví kde

Lidé odjakživa měli z různých důvodů potřebu zaznamenat pro ně důležité události na časové ose své existence. V prvopočátku šlo bezesporu o nejjednodušší verbální zaznamenávání příhod souvisejících s lovem a obstarávaní potravy. O tisíc let později se vývojem grafického spodobnění v různých variantách písma, začaly zaznamenávat textem zásadní momenty života jedinců a celých společností, včetně hospodářských, válečných a politických událostí. Na rozhraní vývoje mezi verbálním a písemným záznamem událostí se objevily prvotní archaické vizuální zachycení situací důležitých pro život člověka. Byly to první mapy. Ty ze zpětného pohledu, pro svého tvůrce nebo objednavatele, vždy zobrazovaly a dodnes zobrazují kresebnou podobu samotné krajiny, podoby území, států, mocenských seskupení a nebo válečných, geologických, ekonomických, povětrnostních, technicko-hospodářských, meteorologických, katastrálních a mnoha dalších podob a situací, zobrazených v čase a zaznamenávajících pomíjivé jevy okamžiku vzniku mapy. Mapou, jako vizuálním záznamem času se již mnoho let zabývá ve svých kresbách, plátnech a videích Jana Kasalová.

Kromě jiného se zaměřuje na název v mapě, jako na pomíjivý fenomén. Před lety začala zpracovávat česko-německé názvy zaniklých obcí v oblasti Sudet. V projektu, který tentokrát připravila pro olomouckou ulici Denisova se podařilo souběžně její práce vystavit na obou jejích koncích. Prvním bylo Muzeum umění, kde výstava s názvem „Než zmizím kdesi v ulicích“, dotvářela program Ekologických dní Olomouc, letos na téma Příběhy komponovaných krajín společně s přednáškami Zdeňka Pince, Václava Bělohradského, Stanislava Komárka, Davida Storchy a dalších.

Kasalová zde představila průřez velkých kreseb na průsvitném přírodním papíře z cyklu Lost Cities a část posledního cyklu pláten, na která přenáší názvy ulic světových metropolí. Z dálky mohou obrazy připomínat pohled na Zemi z vesmírné lodi, při bližším hledání divák objeví stovky názvů ulic. Stejně jako u předchozího cyklu Vlčí jámy/Wolfsgub autorku, kromě jiného, zajímá hra s jazykem a písmem, někdy kombinuje francouzštinu s čínštinou, španělštinu s arabštinou a tím rozehrává jemné odkazy na historii i možný politický vývoj, někdy zase na měřítko a vrstvy času daného místa. Pohled na město, kde hlavní roli hrají jen názvy ulic rozsypané na barevném jednolitěm podkladu, působí neobyčejně sugestivně a vizuálně ve své úspornosti a oproštěnosti od zbytečnosti, překvapivě blízce některým geometrickým kresbám významných českých umělců přelomu 60. a 70. let. V přesném umístění názvu ulice, bez nějakých dalších konotací, jen se svým pojmenováním, které v sobě nese historický časový odkaz místa, najdeme zvláštní hru v podivuhodném rytmu linií vývoje lidského sídla v čase a prostoru.

Zmíněnou výstavu provázela i umělecká dílna pro veřejnost vedená autorkou na téma Mapa jako podoba nitra a odraz světa.

Na opačném konci Denisovy ulice se nachází nezávislá galerie Vitrína Deniska. Zde vznikla intervence do jejího prostoru s názvem Obvykle se skrývám bůhví kde.

„Jana je vůbec první člověk, který se za celou historii Vitřiny Denisky – (která existuje od roku 2011, jde už asi o třicátou osmou výstavu) – zaměřil na historický původ ulice. Ve své současné tvorbě se zabývá prostorem mapy a kartografickým fenoménem, rozhodla se proto reflektovat ulici, na které se Vitřina Deniska nachází, a která v průběhu let změnila název,“ uvedl výstavu kurátor Alexandr Jančík. „Denisova ulice je jednou z nejstarších v Olomouci, genius loci zde funguje naprosto neuvěřitelným způsobem. Během 1000 let se vystřídalo pět názvů. Denisova ulice je tady velmi krátce, ani ne sto let, ale původně se jmenovala latinsky, Platea Sutorum, Ševcovská ulice, v 16. století byla přejmenovaná na Nožířskou, Messerer-Gasse – německy. Fascinuje mě hledání časového překrývání názvů: jak určitá místa a obydlí, obce a města ke svým názvům přicházejí a jak se to všechno prolíná. Proto jsem se to tady pokusila vizuálně opět názvy navrstvit společně s koláží map Olomoucka a Olomouce,“ doplnila k výstavě umělkyně. Výstava proběhla v rámci projektu, který organizuje PAF (Přehlídka animovaného filmu), a stala se součástí divácky velmi úspěšné procházky několika olomouckými nezávislými galeriemi XY. Výstavu Jany Kasalové ve Vitřině Deniska je možné shlédnout až do 15. května 2015.

Jan Slovák